

Justitiedepartementet

Förslag till yttrande över betänkandet **Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten - SOU 2016:71**

Eskilstuna kommun har fått tillfälle att yttra sig över betänkandet *Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71)*, er beteckning Ju2016/07760/L6. Eskilstuna kommun lämnar följande yttrande.

Snabbare omval

Eskilstuna kommun delar utredningens samtliga bedömningar och förslag i den del av betänkandet som avser snabbare omval. Det är bra att förutsättningarna vid ett omval, så långt det är möjligt, är desamma som vid det ordinarie valet och att ett omval ska genomföras inom så kort tid som det är praktiskt möjligt och lämpligt.

Utredningens förslag i avsnitt 4.3.3 om förutsättningarna för partier och kandidater vid ett omval tillstyrks, och de tidsfrister som föreslås i avsnitt 4.3.4 är rimliga. Den största utmaningen för kommunen vid ett omval bedöms vara att på kort varsel rekrytera röstmottagare och administrera lokaler för förtidsröstning och valdag.

Eskilstuna kommun har ingenting att erinra mot utredningens förslag i avsnitt 4.3.5. om handläggningen av överklaganden m.m. Eskilstuna kommun föreslår att Valmyndigheten får i uppdrag att utarbeta en formaliserad modell för den incidentrapportering som föreslås i detta avsnitt.

Förstärkt skydd för valhemligheten

Eskilstuna kommun avstyrker utredningens förslag om ändring av 8 kap. 2 § vallagen till att valsedlarna genom valnämndens försorg placeras innanför valskärmen. Eskilstuna kommun anser att kravet på att val ska vara fria och hemliga är tillgodosett med nuvarande ordning där valhemligheten avgörs bakom valskärmen, medan valsedlarna placeras i anslutning till eller i vallokalen. Det är dock viktigt att platsen för tillhandahållande av valsedlarna inte krockar med eventuell köbildning till vallokalen, vilket bör tydliggöras i utbildningsinsatser.

Eskilstuna kommun menar att samtliga nackdelar som tas upp under förslaget om att valsedlarna ska tillhandahållas på en plats som är avgränsad med skärmar, gäller även för förslaget om att tillhandahålla valsedlarna innanför valskärmen. I vissa fall i än högre utsträckning. Framförallt kommer genomflödet av väljare att påverkas avsevärt då valförrättarna behöver kontrollera ordningen bland valsedlarna mellan varje väljare. Det kommer att leda till köbildning och ett långsammare röstningsförfarande. Eskilstuna kommun ser också ökade svårigheter för partierna att lägga ut namnvalsedlar, samt övervaka åtgången av dessa, om valsedlarna placeras bakom valskärmen.

Även om det viktigaste är att genomföra val på ett så bra sätt som möjlig är den kostnadsökning som ändringsförslaget skulle innebära inte oväsentlig. Den beräkningsmodell som utredningen använder skulle för Eskilstuna kommuns del innebära en engångskostnad på ca 2,5 miljoner kronor för anskaffande av nya valskärmar. Kostnaden för fler valförrättare skulle, enligt utredningens beräkningsmodell, innebära ökade kostnader för Eskilstuna kommun med ca 1,1 miljoner kronor per valtillfälle. Eskilstuna kommun förutsätter att detta finansieras genom statsbidrag.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Eskilstuna kommun har ingenting att erinra mot att lagändringarna avseende snabbare omval träder ikraft från och med den 1 januari 2018. Däremot är det inte rimligt att tillämpa utredningens förslag att valsedlarna placeras innanför valskärmen redan vid en eventuell folkomröstning under våren 2018. Utredningens konstaterande att en upphandling av valskärmar tar cirka ett år innebär att tiden för att anskaffa valskärmar till våren 2018 är för kort.